

Asia: Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietintö

Asianumero: STM/2645/2017

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kiittää tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmää ansiokkaasta työstä ja pitää sen tekemiä kaikkia ehdotuksia hyvinä ja toteuttamiskelpoisina tupakattomaan ja nikotiinittomaan Suomeen pääsemisessä. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri kannattaa Savuton Suomi 2030 -verkoston 10.10.2018 antamaa lausuntoa.

Suomen ratifioima tupakkapuitesopimus velvoittaa suojelemaan nykyisiä ja tulevia sukupolvia tupakoinnin ja ympäristön tupakansavun haitoilta. Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri haluaakin erityisesti kiinnittää huomiota savuttomiin ympäristöihin, lasten ja nuorten tupakoinnin aloittamisen ehkäisyyn ja tupakoinnin lopettamisen tukeen.

4.3 Savuttomat ympäristöt

Jokaisella on oikeus täysin savuttomaan ja nikotiinittomaan ympäristöön. Koska ympäristön tupakansavulle altistumiselle ei ole olemassa turvarajaa eikä mahdollisilla teknisillä ratkaisuilla pystytä poistamaan ongelmaa, ainoa oikea ratkaisu on savun täydellinen poistaminen. Myös muiden nikotiinituotteiden päästöjen terveyshaitoista ja -vaaroista alkaa myös keräytyä tutkimusnäyttöä.

EPSHP kannattaa, että altistuminen ympäristön tupakansavulle ja nikotiinituotteiden päästöille ehkäistään laajentamalla tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttökieltoja lapsille tarkoitetuissa ulkotiloissa, kuten leikkipuistoissa ja uimarannoilla. Kieltoja tulisi laajentaa kaikille alaikäisten käytössä oleville ulkoalueille. Samoin ulkopuolisten altistuminen tupakansavulle ja muista nikotiinituotteista tuleville päästöille tulisi ehkäistä kieltämällä niiden käyttö joukkoliikennepysäkeillä, mm rautatieasemilla ja taksitolpilla.

Lisäksi EPSHP toivoo, että sairaalan ja terveystakeskuksen alueella tupakointi olisi kielletty ja se olisi sallittua vain vierailijoille ja potilaille ulkona pääovien läheisyydessä olevissa suodattimilla varustetuissa tupakointitiloissa.

4.5 Tupakoinnin lopettamisen tuki

EPSHP katsoo, että Suomessa ei ole panostettu riittävästi tupakka- tai muita nikotiinituotteita käyttävien henkilöiden riippuvuussairausten hoitoon.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri pitää tärkeänä, että jokaisessa sairaanhoitopiirissä olisi **vieroituksen osaamiskeskus**, joka kehittäisi alueen tupakastavieroituksen hoitoketjua ja vieroitusosaamista. Kaikille tupakka- tai nikotiinituotteita käyttäville tulee olla tarjolla palveluja, joissa on saatavilla lopettamisen tuen erityisosaamista ja käyttäytymistieteellistä asiantuntemusta. Tupakoinnin lopettamisen tukeminen tulee olla kiinteä osa jokaisen tupakka- ja nikotiinituotteita käyttävän sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan hoitoa ja hoitosuunnitelmaa. EPSHP ehdottaa **kansallisen seurantajärjestelmän kehittämistä tupakastavieroituksen tehon seuraamiseksi** Tanskan mallin mukaisesti.

Tupakoinnissa on huimia eroja eri koulutusryhmien välillä. Suomessa tupakointi on huomattavan korkealla tasolla raskaana olevien, mielenterveyskuntoutujien ja monien muiden erityisryhmien keskuudessa. **Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa tulee valmentaa tyttöjä ja poikia savuttomaan raskauteen. Tupakointi tulee lopettaa ennen raskautta.**

EPSHP esittää, että äitiys- ja lastenneuvoloiden toimintamalleja tehostetaan ja otetaan käyttöön uusia työkaluja tupakoinnin lopettamisen tukemisessa (esim. häkämittarit ja virtsan kotiinimittaus) tässä kohderyhmässä.

Työterveyshuollolla on mahdollisuus puuttua työikäisen väestön tupakointiin/nikotiinituotteiden käyttöön.

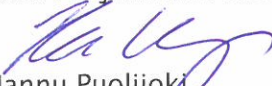
EPSHP tukee ehdotusta tupakointi- ja nikotiinituotteiden käytön systemaattisesta kirjaamisesta potilastietoihin ja sen ottamista työterveyshuollon kirjalliseen hoitosuunnitelmaan. Työterveyshuollon toimintamalleja ja työkaluja on kehitettävä yksilötasoisesta tupakoinnin lopettamisen tukemisesta työpaikkojen savuttomuus- ja nikotiinittomuustavoitteen saavuttamiseksi.

EPSHP ehdottaa työterveyshuollolle nykyistä merkittävästi aktiivisempaa roolia työikäisen väestön keskuudessa tupakoinnin ja nikotiinituotteiden käytön loppumiseen kannustamiseksi.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien tupakointi ja nuuskan käyttö on huomattavasti yleisempää kuin lukiossa opiskelevien tai saman ikäisten nuorten keskuudessa. Opetushallituksen määräyksen mukaan opiskeluhoitosuunnitelmaan täytyy kuulua ”yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa laadittavat kirjalliset toimintaohjeet tupakoinnin, nuuskaamisen sekä päihdeiden käytön ennaltaehkäisemiseksi, päihdeongelmiin puuttumiseksi ja päihdeongelmaisen hoitoon ohjausta varten.”

EPSHP pitää tärkeänä, että Opetushallituksen määräystä noudatetaan ja toimeenpannaan oppilaitoksissa ja siinä otetaan huomioon myös lopettamisen tuki. Lisäksi EPSHP korostaa, että koko ammattioppilaitoksen tulee sitoutua tupakattomaan ja nikotiinittomaan oppimisympäristöön ja työelämä tukemiseen.

Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Hannu Puolijoki
johtajaylilääkäri